Crna Gora
DRŽAVNA REVIZORSKA INSTITUCIJA
DRI broj: 04-035/24 -1417/28
Podgorica, 17.10. 2024.g.

# I Z V J E Š T A J

## O REVIZIJI GODIŠNJEG KONSOLIDOVANOG FINANSIJSKOG IZVJEŠTAJA NACIONALNE ALBANSKE UNIJE ZA 2023. GODINU

**(Konačni izvještaj)**

Podgorica, oktobar 2024. godine

S A D R Ž A J

I MIŠLJENJE, NALAZI I PREPORUKE ..... 3
II OPŠTI PODACI ..... 9
2.1. Pravni osnov ..... 9
2.2. Osnovni podaci o subjektu revizije ..... 9
2.3. Finansijsko poslovanje i finansiranje Partije ..... 10
2.4. Vrsta revizije ..... 10
2.5. Predmet revizije ..... 10
2.6. Cilj revizije ..... 10
2.7. Kriterijumi revizije ..... 11
2.8. Metode revizije ..... 12
2.9. Vrijeme vršenja revizije ..... 13
III UTVRĐENO ČINJENIČNO STANJE ..... 14
3.1. Sistem unutrašnjih kontrola ..... 14
3.2. Aktivnosti partijskih organa u 2023. godini ..... 14
3.3. Finansijski plan za 2023.godinu ..... 14
3.4. Program rada ..... 15
3.5. Računovodstveni sistem ..... 15
3.6. Godišnji konsolidovani finansijski izvještaj ..... 16
3.7. Izvještaj o prihodima, imovini i rashodima političkog subjekta ..... 16
3.8. Izvještaj o načinu i namjeni utroška sredstava za finansiranje redovnog rada ženskih organizacija u političkim subjektima ..... 17
3.9. Izvještaji o prikupljenim i utrošenim sredstvima iz javnih i privatnih izvora u izbornoj kampanji ..... 17
3.10. Završni račun ..... 17
3.10.1. Bilans stanja ..... 17
3.10.2. Bilans uspjeha ..... 20
3.10.2.1. Prihodi ..... 21
3.10.2.2. Rashodi ..... 22
3.11. Kancelarijsko poslovanje ..... 25

# I MIŠLJENJE, NALAZI I PREPORUKE

Državna revizorska institucija, na osnovu člana 4 i člana 12 Zakona o Državnoj revizorskoj instituciji, Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja i Odluke Kolegijuma o vršenju revizije (br. 04-035/23-1417/2 od 30.05.2024.godine), izvršila je reviziju Godišnjeg konsolidovanog finansijskog izvještaja Nacionalne albanske unije za 2023. godinu.

Revizija je izvršena u skladu sa Poslovnikom Državne revizorske institucije, Uputstvom o metodologiji vršenja finansijske revizije i revizije pravilnosti i Smjernicama o reviziji Godišnjih finansijskih izvještaja političkih subjekata.

## Odgovornost rukovodstva subjekta revizije

Rukovodstvo Partije je odgovorno za pripremu i fer prezentovanje Finansijskog izvještaja u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja, kao i za usklađenost poslovanja sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

## Odgovornost Državne revizorske institucije

Odgovornost Državne revizorske institucije je da, na osnovu izvršene revizije, izrazi mišljenje da li su finansijski izvještaji Nacionalne albanske unije za 2023. godinu, u svim materijalnim aspektima sastavljeni i prezentovani na fer i objektivan način u skladu sa važećim okvirom finansijskog izvještavanja.

Pored odgovornosti za izražavanje mišljenja o finansijskim izvještajima, odgovornost DRI je izražavanje mišljenja da li su finansijske i druge radnje subjekta revizije, u svim materijalnim aspektima usklađene sa zakonima, drugim propisima i aktima koji su identifikovani kao kriterijumi za predmetnu reviziju.

Na bazi sprovedene revizije, utvrđenog činjeničnog stanja i Izjašnjenja subjekta revizije (br.37 od 08.10.2024.godine) na Preliminarni izvještaj o reviziji Godišnjeg konsolidovanog finansijskog izvještaja Nacionalne albanske unije za 2023. godinu (br. "I" 04-038/24-216 od 01.10.2024.godine), a shodno članu 45 Poslovnika Državne revizorske institucije, nadležni Kolegijum DRI u sastavu: Predsjedavajući Senatom DRI, senator Nikola N. Kovačević – rukovodilac Kolegijuma i senator dr Milan Dabović - član Kolegijuma na sjednici održanoj dana 17.10.2024. godine, razmotrio je i usvojio

**KONAČNI IZVJEŠTAJ**
**o reviziji Godišnjeg konsolidovanog finansijskog izvještaja**
**Nacionalne albanske unije za 2023.godinu**

**MIŠLJENJE**

**Finansijskom revizijom** je utvrđeno da je Godišnji konsolidovani finansijski izvještaj Nacionalne albanske unije za 2023.godinu sastavljen i prezentovan na fer i objektivan način u skladu sa važećim okvirom finansijskog izvještavanja.
Za finansijsku reviziju je određena ukupna materijalnost za finansijske izvještaje kao cjelinu u iznosu od **168,97€,** tj. 2,00% od ukupnih rashoda Partije, koji iznose **8.448,39€.**
Revizijom je utvrđeno da je Partija nije u poslovnim knjigama na odgovarajućim računima evidentirala troškove zakupa poslovnog prostora u bruto iznosu od 2.265,10€. S tim u vezi, a imajući u vidu da su navedene nepravilnosti, materijalno značajne u odnosu na utvrđenu materijalnost, ali nijesu prožimajuće za finansijske izvještaje, nadležni Kolegijum izražava **uslovno mišljenje na finansijsku reviziju.**

**Revizijom pravilnosti** poslovanja Nacionalne albanske unije utvrđene su neusklađenosti poslovanja iste u odnosu na kriterijume revizije koje su materijalno značajne, ali ne i prožimajuće. Neusklađenost se odnosi na nedosljednu primjenu Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja (čl. 49), Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica, Zakona o sprječavanju nelegalnog poslovanja, Uredbe o naknadi troškova zaposlenih u javnom sektoru, Pravilnika o obliku, sadržini, načinu popunjavanja i dostavljanja jedinstvenog obrasca Izvještaja o obračunatom i plaćenom porezu na dohodak fizičkih lica i doprinosima za obavezno socijalno osiguranje, pa u skladu sa tim, nadležni Kolegijum izražava **uslovno mišljenje na pravilnost poslovanja**.

## NALAZI I PREPORUKE

### FINANSIJSKA REVIZIJA

**Nalaz**

- Revizijom je utvrđeno da je Partija troškove zakupa poslovnog prostora u bruto iznosu od 2.265,10 evidentirala na računu 527 (računi grupe 52 - Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi) u iznosu od 2.234,60€ i računu 555 (Troškovi poreza) u iznosu od 30,50€, koje je shodno Pravilniku o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za pravna lica registrovana za obavljanje privredne djelatnosti i druga pravna lica trebalo evidentirati na računu 533 - Troškovi zakupnina.

**Preporuka F1**

- **Subjekt revizije treba da prilikom evidentiranja troškova u poslovnim knjigama u potpunosti primjenjuje Pravilnik o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za pravna lica registrovana za obavljanje privredne djelatnosti i druga pravna lica.**

### REVIZIJA PRAVILNOSTI

**Nalaz**

- Revizijom je utvrđeno da Partija nije svojim internim aktima utvrdila način vršenja unutrašnje kontrole, kao ni način ostvarivanja uvida člana Partije u prihode i rashode subjekta, što nije u skladu sa članom 49 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja.

**Preporuka P1**

- **Subjekt revizije treba da svojim internim aktima uredi način vršenja unutrašnje kontrole finansijskog poslovanja i propiše način ostvarivanja uvida člana Partije u prihode i rashode subjekta, kako je to propisano članom 49 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja.**

**Nalaz**

- Revizijom je utvrđeno da je Partija u 2023. godini ostvarila prihode u iznosu od 16.876,49€, što je za 873,51€ ili 4,92% manje u odnosu na planirane prihode, dok je rashode ostvarila u iznosu od 8.448,39€, što je za 9.301,61€ ili 52,40% manje u odnosu na rashode planirane Finansijskim planom.

**Preporuka P2**

- **Preporučuje se subjektu revizije da realnije planira prihode i rashode, a u slučaju ostvarivanja istih u značajno većem ili manjem iznosu od planiranih da izvrši korekciju Finansijskog plana.**

**Nalaz**

- Revizijom je utvrđeno da Partija ne obezbjeđuje posebnu pomoćnu evidenciju blagajničkog poslovanja vezano za žensku organizaciju, već je tokom 2023.godine u okviru blagajne za redovno poslovanje,

evidentirala podizanje gotovine sa žiro računa ženske organizacije u iznosu od 400,00€.

**Preporuka P3**

- **Preporučuje se subjektu revizije da, u cilju precizne evidencije tokova gotovine za redovno poslovanje Partije i redovnog poslovanja ženske organizacije, pored Glavne blagajne, obezbijedi vođenje i pomoćne evidencije blagajničkog poslovanja za žensku organizaciju.**

**Nalaz**

- Revizijom je utvrđeno da po osnovu isplate troškova dnevnica za službena putovanja u zemlji i inostranstvu po putnim nalozima izdatim od strane Partije, nijesu sačinjavani izvještaji sa službenog puta, kako je to utvrđeno članom 9, odnosno članom 19 važeće Uredbe. Partija svojim internim Pravilnikom nije definisala podnošenje naloga za službena putovanja u zemlji i inostranstvu na način utvrđen članom 9, odnosno članom 19 Uredbe o naknadi troškova zaposlenih u javnom sektoru u dijelu roka razduženja putnih naloga i podnošenja izvještaja o službenom putovanju. Takođe, revizijom je utvrđeno da troškovi upotrebe sopstvenog vozila u službene svrhe nijesu dodatno dokumentovani fiskalnim računima za gorivo.

**Preporuka P4**

- **Subjekt revizije je dužan da obračun i isplatu putnih troškova vrši na osnovu putnih naloga uz koje su, između ostalog, priloženi izvještaji sa službenog puta, kako je to propisano članom 9 i 19 Uredbe o naknadi troškova zaposlenih u javnom sektoru, kao i da u tom dijelu uskladi interni Pravilnik o naknadi troškova zaposlenih u vezi službenih putovanja sa odredbama Uredbe o naknadi troškova zaposlenih u javnom sektoru. Takođe, subjekt revizije treba da troškove upotrebe sopstvenog vozila u službene svrhe dodatno dokumentuje fiskalnim računima o potrošnji goriva.**

**Nalaz**

- Revizijom je utvrđeno da su putni nalozi za službena putovanja Predsjednika Partije, potpisivani od strane istog u svojstvu nalogodavca i podnosioca putnog računa, čime nije obezbijeđeno razdvajanje odgovornosti.

**Preporuka P5**

- **Preporučuje se subjektu revizije da u cilju uspostavljanja kontrolnih aktivnosti, obezbijedi razdvajanje odgovornosti kojim se sprječava da isto lice istovremeno bude odgovorno za odobravanje i ostvarivanje određenih prava (isplata sredstava).**

**Nalaz**

- Uvidom u prezentirane evidencije blagajničkog poslovanja Partije, utvrđeno je da ista nije poštovala blagajnički maksimum definisan Zakonom o sprječavanju nelegalnog poslovanja i Odlukom nadležnog

organa Partije, jer je u toku 2023. godine 28 dana imala gotovinu u blagajni veću od zakonom utvrđenog limita (od 2.000€).

**Preporuka P6**

- **Subjekt revizije je dužan da blagajničko poslovanje u dijelu blagajničkog maksimuma uskladi sa odredbama Zakona o sprječavanju nelegalnog poslovanja i Odlukom nadležnog organa Partije i da poštuje propisan blagajnički maksimum.**

**Nalaz**

- Revizijom je utvrđeno da je Partija na ukupne troškove zakupa (neto) izvršila obračun, ali ne i uplatu poreskih obaveza, što nije u skladu sa odredbama člana 46 stav 2 Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica, kojim je propisano da se porez na lična primanja obračunava, obustavlja i uplaćuje prilikom svake isplate primanja, prema propisima koji važe na dan isplate. Takođe, Partija nije nadležnom poreskom organu dostavljala izvještaje o obračunatim i plaćenim porezima i doprinosima do 15. u tekućem za prethodni mjesec, što nije u skladu sa odredbama člana 5 Pravilnika o obliku, sadržini, načinu popunjavanja i dostavljanja jedinstvenog obrasca Izvještaja o obračunatom i plaćenom porezu na dohodak fizičkih lica i doprinosima za obavezno socijalno osiguranje.

**Preporuka P7**

- **Subjekt revizije je dužan da vrši uplatu poreza na isplaćene naknade fizičkim licima shodno odredbama člana 46 Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica, kojim je propisano da se porez na lična primanja obračunava, obustavlja i uplaćuje prilikom svake isplate primanja prema propisima koji važe na dan isplate, kao i da IOPPD obrasce dostavlja nadležnom organu u roku utvrđenom članom 5 Pravilnika o obliku, sadržini, načinu popunjavanja i dostavljanja jedinstvenog obrasca Izvještaja o obračunatom i plaćenom porezu na dohodak fizičkih lica i doprinosima za obavezno socijalno osiguranje.**

**Nalaz**

- Revizijom je utvrđeno da je Partija u Glavnoj knjizi posebno iskazala prihode za redovan rad Partije, a posebno za redovan rad ženske organizacije, dok nije posebno iskazala troškove ženske organizacije.

**Preporuka P8**

- **Preporučuje se subjektu revizije da, u svojim poslovnim knjigama, osim evidencije prihoda po porijeklu (posebno za sredstva iz javnih i privatnih izvora), visini i strukturi prihoda, za redovan rad Partije i redovan rad ženske organizacije, obezbijedi i evidenciju troškova po namjeni (posebno za redovno poslovanje Partije i redovan rad ženske organizacije).**

**Nalaz**

- Revizijom je utvrđeno da Partija nije vršila usaglašavanje obaveza sa dobavljačima.

**Preporuka P9**

- **Preporučuje se subjektu revizije da vrši usaglašavanje obaveza sa dobavljačima na kraju finansijske godine u cilju preciznog iskazivanja istih.**

**Konačni izvještaj o reviziji Godišnjeg konsolidovanog finansijskog izvještaja Nacionalne albanske unije za 2023.godinu, namijenjen je rukovodstvu subjekta revizije, Skupštini Crne Gore, Agenciji za sprječavanje korupcije i ostaloj zainteresovanoj javnosti.**

**Subjekt revizije je dužan da, putem aplikacije DRI za praćenje preporuka (Registar preporuka), u roku od 30 (trideset) dana, odnosno najkasnije do 17.11.2024.godine, dostavi Državnoj revizorskoj instituciji Akcioni plan za realizaciju preporuka, a u roku od šest mjeseci, odnosno najkasnije do 17.04.2025.godine, Izvještaj o realizaciji preporuka iz Izvještaja o reviziji.**

**Nadležni Kolegijum DRI utvrdio je da karakter nalaza u predmetnoj revizije nalaže:**

- **da se predmetni izvještaj dostavi Skupštini Crne Gore i Odboru za antikorupciju Skupštine Crne Gore, shodno Protokolu o saradnji između Skupštine Crne Gore i Državne revizorske institucije, na upoznavanje;**

- **da se predmetni izvještaj dostavi Agenciji za sprječavanje korupcije, shodno Protokolu o saradnji između između Agencije za sprječavanje korupcije i Državne revizorske institucije, na upoznavanje.**

**Predsjedavajući Senatom DRI**
**Rukovodilac Kolegijuma**
**Senator**
**Nikola N. Kovačević**

# II OPŠTI PODACI

## 2.1. Pravni osnov

Pravni osnov za vršenje revizije Godišnjeg konsolidovanog finansijskog izvještaja Nacionalne albanske unije za 2023. godinu sadržan je u:

- Zakonu o Državnoj revizorskoj instituciji ( "Sl. list CG" br. 15/07....31/14 i 70/17);
- Zakonu o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja (Sl.list CG" br. 003/20, 038/20);
- Godišnjem planu revizije Državne revizorske institucije za 2024.godinu, DRI br. 06-038/23-319 od 26.12.2023.godine i izmjenama istog;
- Odluci Kolegijuma nadležnog za vršenje ove revizije br. 04-035/23-1417/2 od 30.05.2024.godine.

Revizija Godišnjeg konsolidovanog finansijskog izvještaja Nacionalne albanske unije za 2023.godinu izvršena je u skladu sa:

- Poslovnikom Državne revizorske institucije („Sl. list CG" br. 03/15);
- Uputstvom o metodologiji vršenja finansijske revizije i revizije pravilnosti („Sl. list CG" br. 07/15);
- Smjernicama o reviziji Godišnjih finansijskih izvještaja političkih subjekata;
- Smjernicama za kontrolu kvaliteta vršenja revizije;
  Međunarodnim standardima (ISSAI 100 - 999).

## 2.2. Osnovni podaci o subjektu revizije

Nacionalna albanska unija je upisana u Registar političkih partija Rješenjem Ministarstva javne uprave, br. UPI 01-055/22-1520/5 od 10.10.2022.godine. Nacionalna albanska unija je politička partija sa sjedištem u Tuzima. Skraćeni naziv partije je: NAU. Predsjednik Partije je Ferhat Dinosha.
NAU ima za cilj da brani i razvija interese albanaca, demokratiju, individualna i ljudska prava, kao i ekonomski prosperitet.
Shodno Statutu, NAU ima Skupštinu, Predsjedništvo, Predsjednika i Politički direktorat.
Skupština je najviši organ partije. Shodno Statutu, Skupština, bira predsjedništvo i Predsjednika, usvaja pravilnik o radu, programska opredjeljenja i Statut NAU, usvaja izvještaj o radu između dvije skupštine, bira disciplinsku i statutarnu komisiju, odlučuje o drugim pitanjima u vezi sa radom NAU.
Predsjedništvo, u skladu sa Programom, Statutom i odlukama Skupštine rukovodi djelovanjem NAU u periodu između dvije skupštine.
Shodno Statutu, Predsjednik, zakonski predstavlja NAU unutar i van zemlje i djeluje u njeno ime, upravlja NAU – om, predsjedava sastancima organa NAU i obezbjeđuje ostvarivanja njihovih odluka, odgovoran je za realizaciju finansijskog plana.

Politički direktorat iz svojih redova bira Predsjedništvo NAU. Politički direktorat čine: Predsjednik, potpresjednici, sekretari, po jedan član iz svakog opštinskog odbora (predsjednik ili neki drugi član) i predsjednici partnerskih organizacija. Politički direktorat se angažuje u realizaciji donjetih od strane Predsjedništva, kao i nadležnosti predviđenih Statutom i zadataka koje određuje Predsjednik.
NAU ima generalnog sekretara. Generalni sekretar pomaže Predsjedniku u realizaciji njegovih zadataka, organizuje i koordinira rad na sastancima organa NAU.
NAU ima sledeće partnerske organizacije: Forum mladih NAU i Forum žena NAU.

## 2.3. Finansijsko poslovanje i finansiranje Partije

Shodno Statutu, finansiranje Partije se vrši iz javnih i privatnih sredstava. Javna finansijska sredstva obuhvataju sredstva iz državnog budžeta (ako ima poslanika) kao i iz lokalne vlasti (gdje ima odbornika u skupštinama opština). Privatna finansijska sredstva čine članarine, pokloni, donacije, prihodi od privredne djelatnosti, itd.
Korišćenje finansijskih sredstava se vrši na osnovu Godišnjeg plana prihoda i rashoda koji se predlaže od strane rukovodstva Partije.
Finansijski plan usvaja Predsjedništvo NAU, u skladu sa Statutom.
Predsjednik NAU donosi odluku koje lice iz Partije, prati utrošak finansijskih sredstava.
Predsjednik NAU je nalogodavac i odgovorno lice za sprovođenje Finansijskog plana i upravljanje finansijskim sredstvima.

## 2.4. Vrsta revizije

Državna revizorska institucija je izvršila finansijsku reviziju i reviziju pravilnosti. Finansijska revizija podrazumijeva reviziju Godišnjeg konsolidovanog finansijskog izvještaja Nacionalne albanske unije za 2023. godinu, dok revizija pravilnosti podrazumijeva usklađenost poslovanja istih sa zakonskom i drugom regulativom.

## 2.5. Predmet revizije

Predmet revizije je Godišnji konsolidovani finansijski izvještaj Nacionalne albanske unije za 2023. godinu i usklađenost poslovanja sa zakonskom i drugom regulativom.

## 2.6. Cilj revizije

Cilj finansijske revizije je izražavanje mišljenja o tome:

1. Da li su finansijski izvještaji u svim materijalnim aspektima pripremljeni u skladu sa okvirom finansijskog izvještavanja ili
2. Da li su finansijski izvještaji u svim materijalnim aspektima prezentovani na fer i objektivan način u skladu sa datim okvirom.

Cilj revizije pravilnosti je izražavanje mišljenja o tome da li su finansijske i druge radnje subjekta revizije, u svim materijalnim aspektima usklađene sa relevantnim zakonskim i drugim propisima koji su identifikovani kao kriterijumi.

## 2.7. Kriterijumi revizije

**Kriterijumi za finansijsku reviziju**

- MRS;
- Zakon o računovodstvu ("Službeni list Crne Gore", br. 145/21 od 31.12.2021, 152/22 od 30.12.2022);
- Pravilnik o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za pravna lica registrovana za obavljanje privredne djelatnosti i druga pravna lica ("Službeni list Crne Gore", br. 011/20);
- Pravilnik o obrascu godišnjeg konsolidovanog finansijskog izvještaja političkog subjekta ("Sl. list CG" br. 026/22).

**Kriterijumi za reviziju pravilnosti**

- Zakon o političkim partijama ("Sl. list Crne Gore", br. 073/10, 040/11, 059/11);
- Zakon o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja (Sl.list CG“ br. 003/20, 038/20);
- Zakon o budžetu Crne Gore za 2023.godinu (“Sl.list Crne Gore”, br.152/22 od 30.12.2022 i 106/23 od 29.11.2023.);
- Zakon o radu („Sl. list CG“, br. 049/08 ... 004/18, 074/19...145/21);
- Zakon o obligacionim odnosima („Sl. list CG“, br. 047/08, 004/11, 022/17);
- Zakon o računovodstvu ("Službeni list Crne Gore", br. 145/21 od 31.12.2021, 152/22 od 30.12.2022);
- Zakon o porezu na dohodak fizičkih lica („Sl.list RCG“, br.065/01,...,004/07 i „Sl. list CG“, br.086/09,...,083/16, 067/19...146/21,...,152/22 od 30.12.2022);
- Zakon o doprinosima za obavezno socijalno osiguranje („Sl. list CG“, br.013/07,...,008/15, 022/17, 042/19...145/21,...,152/22 od 30.12.2022);
- Zakon o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti („Sl. list CG“,br.024/19);
- Zakon o sprječavanju nelegalnog poslovanja („Sl. list CG“, 029/13, 016/16,...,152/22 od 30.12.2022, 027/23 od 08.03.2023.);
- Zakon o reprogramu poreskog potraživanja („Sl. list CG“, br.145/21 od 31.12.2021.g.);
- Uredba o naknadi troškova zaposlenih u javnom sektoru („Sl. list CG“, br. 040/16, 028/18,108/20);
- Pravilnik o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za pravna lica registrovana za obavljanje privredne djelatnosti i druga pravna lica ("Službeni list Crne Gore", br. 011/20);
- Pravilnik o obrascu godišnjeg konsolidovanog finansijskog izvještaja političkog subjekta ("Sl. list CG" br. 026/22);

- Pravilnik o razvrstavanju materijalne i nematerijalne imovine po grupama i metodama za utvrđivanje amortizacije budžetskih i vanbudžetskih korisnika („Sl. list RCG“, br.032/03);
- Pravilnik o razvrstavanju osnovnih sredstava po grupama i metodama za utvrđivanje amortizacije ("Službeni list Crne Gore", br.028/02, 130/ 21);
- Pravilnik o načinu i rokovima za vršenje popisa imovine i obaveza pravnog lica ("Službeni list Crne Gore", br. 126/22 od 18.11.2022);
- Pravilnik o obliku, sadržini, načinu popunjavanja i dostavljanja jedinstvenog obrasca izvještaja o obračunatom i plaćenom porezu na dohodak fizičkih lica i doprinosima za obavezno socijalno osiguranje („Sl. list CG”,br.076/10,...,050/17, 015/19, 009/20,110/21, 032/22, , 015/23 od 08.02.2023.);
- Pravila o načinu obračunavanja i izvještavanja o nenovčanim prilozima političkim subjektima ("Službeni list Crne Gore", br. 036/22 od 06.04.2022);
- Statut političkog subjekta;
- Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Partije;
- Finansijski plan Partije za 2023. godinu;
- Program rada Partije za 2023. godinu
- Interne procedure i pravila subjekta revizije.

## 2.8. Metode revizije

Revizija je vršena kombinovanjem postupaka dokumentarne i terenske revizije.

U pripremnoj fazi revizije izvršeno je identifikovanje i procjena rizika kroz razumijevanje subjekta revizije i njegovog okruženja, uključujući i interne kontrole.

Takođe je utvrđena materijalnost u fazi planiranja finansijske revizije za finansijske izvještaje kao cjelinu odnosno procjena do kojeg nivoa se može tolerisati pogrešno prikazivanje podataka u finansijskim izvještajima, a da to ne utiče značajno na njihovu istinitost i objektivnost.
Smjernicama o reviziji Godišnjih finansijskih izvještaja političkih subjekata, utvrđeno je da se kod određivanja materijalnosti po vrijednosti, koristi se stopa materijalnosti u rasponu od 0,5% do 2%. S tim u vezi, materijalnost je utvrđena u iznosu od **168,97€,** tj. 2,00% od ukupnih rashoda Partije, koji iznose **8.448,39€.**

Za potrebe prikupljanja revizijskih dokaza, provjerene su poslovne knjige i knjigovodstvene isprave subjekta revizije, koje služe kao dokaz o nastalim poslovnim događajima, ocijenjeno je funkcionisanje sistema unutrašnjih kontrola radi određivanja revizorskog pristupa. Ispitana je doslijednost primjene zakona te pravila, procedura i drugih internih akata shodno utvrđenim kriterijumima.

## 2.9. Vrijeme vršenja revizije

Revizija Godišnjeg konsolidovanog finansijskog izvještaja Nacionalne albanske unije za 2023. godinu je planirana Godišnjim planom revizija DRI za 2024.godinu, kojim je definisano pretpostavljeno vrijeme trajanja revizije od ukupno 25 revizorskih dana.

## III UTVRĐENO ČINJENIČNO STANJE

### 3.1. Sistem unutrašnjih kontrola

Shodno Statutu, korišćenje finansijskih sredstava političkog subjekta se vrši na osnovu Godišnjeg plana prihoda i rashoda koji se predlaže od strane rukovodstva Partije. Predsjednik NAU je nalogodavac i odgovorno lice za sprovođenje Finansijskog plana i upravljanje finansijskim sredstvima. Predsjednik NAU donosi odluku koje lice iz Partije, prati utrošak finansijskih sredstava.
Revizijom je utvrđeno da Partija nije svojim internim aktima utvrdila način vršenja unutrašnje kontrole, kao ni način ostvarivanja uvida člana Partije u prihode i rashode subjekta, što nije u skladu sa članom 49 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja.

- **Subjekt revizije treba da svojim internim aktima uredi način vršenja unutrašnje kontrole finansijskog poslovanja i propiše način ostvarivanja uvida člana Partije u prihode i rashode subjekta, kako je to propisano članom 49 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja.**

Partija je od opštih akata donijela Statut, Statut ženske organizacije Partije, Program Partije, Pravilnik o kancelarijskom i arhivskom poslovanju.

### 3.2. Aktivnosti partijskih organa u 2023. godini

Partijski organi su shodno svojim nadležnostima utvrđenim Statutom Partije, donijeli i usvojili sledeća akta koja se odnose na finansijsko poslovanje: Finansijski plan i Program rada za 2023.godinu, Izvještaj o popisu imovine NAU sa stanjem na dan 31.12.2023.godine, Interno pravilo o naknadi troškova za službena putovanja, Interno pravilo o visini reprezentacije i poklona, Interno pravilo o korišćenju goriva na teret sredstava Partije, Odluku o usvajanju finansijskih izvještaja za 2023.godinu, Odluku o usvajanju Izvještaja o popisu za 2023.godinu, Odluku o usvajanju Finansijskog plana i Programa rada za 2023.godinu, Odluku o blagajničkom maksimumu, Odluku o oslobađanju članstva od obaveze plaćanja članarine za 2023.godinu, Odluku o isplati sredstava sponzorstva i donacija za 2023.godinu.

### 3.3. Finansijski plan za 2023.godinu

Shodno ovlašćenjima utvrđenim Statutom Nacionalne albanske unije, Predsjednik Partije je 01.04.2023.godine donio Finansijski plan i Program rada za 2023.godinu, koji je usvojen Odlukom od 01.04.2023.godine.

Budući da je Partija upisana u Registar političkih partija dana 10.10.2022. godine i da je nakon učestvovanja na lokalnim izborima u opštini Tuzi u martu 2023.godine, kao dio Koalicije Albanski Forum i osvajanja odborničkih mandata, prihodovala sredstva iz lokalnog budžeta počev od aprila mjeseca 2023.godine i nakon učešća na parlamentarnim izborima u junu 2023.godine,

kao dio Koalicije, sredstva iz Budžeta Crne Gore, ista nije mogla u zakonskom roku (do kraja tekuće za narednu godinu) donijeti Finansijski plan i Program rada za 2023.godinu, već je 01.aprila 2023.godine donijela Finansijski plan i Program rada za tekuću 2023.godinu.

Godišnjim Finansijskim planom za 2023.godinu prihodi i rashodi Nacionalne albanske unije planirani su u iznosu od po 17.750,00€.

Planirani prihodi u iznosu od 17.750,00€ odnose se na prihode iz budžeta Crne Gore u iznosu od 13.750,00€ i prihode iz budžeta lokalne samouprave u iznosu od 4.000,00€.

Rashodi planirani u iznosu od 17.750,00€ odnose se na troškove bruto zarada i naknada zarada u iznosu od 2.000,00€, troškove zakupa u iznosu od 2.500,00€, troškove kancelarijskog materijala u iznosu od 500,00€, nabavku kancelarijskog namještaja i kompjuterske opreme u iznosu od 2.000,00€, troškove telefonskih i internet usluga u iznosu od 500,00€, troškove komunalija u iznosu od 100,00€, troškove materijala za održavanje higijene u iznosu od 200,00€, troškove sponzorstva i donacija u iznosu od 2.000,00€, troškove službenih putovanja u iznosu od 2.000,00€, troškove goriva u iznosu od 1.800,00€, troškove reprezentacije u iznosu od 2.500,00€, troškove platnog prometa u iznosu od 250,00€, troškove reklame i propagande u iznosu od 1.000,00€ i ostale troškove u iznosu od 400,00€.

Partija je u 2023. godini ostvarila prihode u iznosu od 16.876,49€ što je za 873,51€ ili 4,92% manje u odnosu na planirane prihode, dok je rashode ostvarila u iznosu od 8.448,39€, što je za 9.301,61€ ili 52,40% manje u odnosu na rashode planirane Finansijskim planom.

- **Preporučuje se subjektu revizije da realnije planira prihode i rashode, a u slučaju ostvarivanja istih u značajno većem ili manjem iznosu od planiranih da izvrši korekciju Finansijskog plana.**

### 3.4. Program rada

Planirane aktivnosti Partije utvrđene Programom rada, u 2023.godini su stvaranje prepoznatljivosti stranke, njenih vrijednosti i ciljeva kod što većeg broja birača. Osim redovnih sastanaka koji se odnose na opštinske i izvršne odbore, Partija je u cilju promocije svojih ciljeva, planirala organizovanje događaja, okupljanje javnosti na skupovima, predavanjima, manifestacijama, promocijama, saradnju sa ostalim partnerima i strankama i partnerima iz Albanije i Kosova, kao i sa dijasporom.

### 3.5. Računovodstveni sistem

Partija je shodno članu 48 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja dužna da vodi računovodstvenu evidenciju o prihodima i rashodima po porijeklu, visini i strukturi, u skladu sa propisom Ministarstva finansija. Budući da Partija ima svojstvo pravnog lica dužna je da poslovne

knjige vodi po sistemu dvojnog knjigovodstva. Računovodstvena evidencija mora biti zasnovana na vjerodostojnoj računovodstvenoj dokumentaciji.
Partija evidentiranje poslovnih transakcija vrši u okviru Glavne knjige i pomoćnih evidencija. Partija računovodstvene evidencije shodno Izjavi obezbjeđuje na obračunskoj osnovi.
Računovodstvene poslove za potrebe Partije u 2023. godini obavljalo je fizičko lice shodno zaključenom ugovoru o dijelu.

## 3.6. Godišnji konsolidovani finansijski izvještaj

Shodno članu 48 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja, politički subjekt završni račun i godišnji konsolidovani finansijski izvještaj podnosi organu uprave nadležnom za vođenje jedinstvenog registra poreskih obveznika, Državnoj revizorskoj instituciji i Agenciji, najkasnije do 31. marta tekuće za prethodnu godinu.

Shodno Pravilniku o obrascu godišnjeg konsolidovanog finansijskog izvještaja političkog subjekta, politički subjekat je dužan da godišnji konsolidovani finansijski izvještaj dostavi na sledećim izvještajima:

- Izvještaj o prihodima, imovini i rashodima političkog subjekta;
- Izvještaj o načinu i namjeni utroška sredstava za finansiranje redovnog rada ženskih organizacija u političkim subjektima; i
- Završni račun političkog subjekta.

Subjekt revizije je Državnoj revizorskoj instituciji dostavio Godišnji finansijski izvještaj za 2023.godinu na propisanim obrascima i u zakonom predviđenom roku.

## 3.7. Izvještaj o prihodima, imovini i rashodima političkog subjekta

Subjekt revizije je u Zbirnom izvještaju o prihodima i rashodima Godišnjeg izvještaja o prihodima, imovini i rashodima političkog subjekta iskazao prihode u iznosu od 16.876,40€ i rashode u iznosu 8.448,39€, koji podaci odgovaraju istim iskazanim u poslovnim knjigama Partije.
Ukupni prihodi u iznosu od 16.876,40€ odnose se na prihode političkog subjekta iz javnih izvora i to iz budžeta Crne Gore u iznosu od 13.150,10€ (za finansiranje redovnog rada političkog subjekta u iznosu od 10.115,47€ i redovnog rada ženske organizacije u iznosu od 3.034,63€), kao i iz budžeta lokalne samouprave u iznosu od 3.726,30€ (po osnovu finansiranja redovnog rada političkog subjekta 3.648,10€ i redovnog rada ženske organizacija u iznosu od 78,20€)
Ukupni rashodi u iznosu od 8.448,39€ odnose se na troškove zakupa prostorija za rad u iznosu od 2.265,10€, troškove organizacija sastanaka i događaja u iznosu od 218,55€, troškove međunarodnih aktivnosti političkih subjekata u iznosu od 1.090,92€, i ostale troškove nastale po osnovu redovnog rada političkih subjekata u iznosu od 4.873,82€.

### 3.8. Izvještaj o načinu i namjeni utroška sredstava za finansiranje redovnog rada ženskih organizacija u političkim subjektima

Subjekt revizije je u okviru Godišnjeg konsolidovanog finansijskog izvještaja za 2023.godinu dostavio poseban Izvještaj o načinu i namjeni utroška sredstava za finansiranje redovnog rada ženskih organizacija u političkim subjektima u kojem je iskazao ukupan odliv sredstava sa posebnog žiro računa Foruma žena u iznosu od 680,00€ i to po osnovu podizanja gotovine u iznosu od 400,00€ (evidentirana u blagajni za redovno poslovanje) i po osnovu troškova reprezentacije plaćene po fakturi dobavljača sa posebnog računa ženske organizacije u iznosu od 280,00€, izuzev troškova bankarske provizije u iznosu od 9,00€.
Subjekt revizije je shodno članu 14 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja donio poseban Statut ženske organizacije NAU (br.9-1 od 05.08.2023.godine), kojim su bliže definisani načela i ciljevi djelovanja, način organizovanja i rada, prava i dužnosti članica Foruma žena Nacionalne albanske unije, finansiranje i druga pitanja od značaja za rad Foruma žena.

### 3.9. Izvještaji o prikupljenim i utrošenim sredstvima iz javnih i privatnih izvora u izbornoj kampanji

Partija nije sačinjavala zbirne i pojedinačne izvještaje o porijeklu, visini i strukturi prikupljenih i utrošenih sredstava iz javnih i privatnih izvora za izborne kampanje iz razloga što nije učestvovala na izborima kao nosilac liste tokom 2023. godine.

### 3.10. Završni račun

Shodno Pravilniku o obrascu Godišnjeg konsolidovanog finansijskog izvještaja političkog subjekta, politički subjekt je Godišnji završni račun za period od 01.01.2023.godine do 31.12.2023.godine dostavio Državnoj revizorskoj instituciji na propisanim obrascima:

- Iskaz o finansijskoj poziciji /Bilans stanja,
- Iskaz o ukupnom rezultatu/Bilans uspjeha,
- Iskaz o promjenama neto imovine (kapitala)-IPK (PP),
- Iskaz o tokovima gotovine-ITG (PP),
- Statistički Aneks.

### 3.10.1. Bilans stanja

U konsolidovanom Bilansu stanju, iskazane su aktiva i pasiva na dan 31.12.2023.godine u iznosu od po 9.307,00€.
U aktivi Bilansa stanja iskazana je obrtna imovina (gotovina i gotovinski ekvivalenti) u ukupnom iznosu od 9.307,00€.
U pasivi Bilansa stanja iskazan je kapital u iznosu od 8.428,00€ (dobitak tekuće godine) i kratkoročne obaveze (obaveze iz poslovanja, ostale kratkoročne obaveze i obaveze po osnovu javnih prihoda) u iznosu od 879,00€.

**Potraživanja**
Revizijom je utvrđeno da, Partija na dan 31.12.2023.godine nije imala potraživanja po osnovu ostvarenih prihoda iz Budžeta Crne Gore i opštine Tuzi, što je i potvrđeno dopisom Sekretarijata za finansije opštine Tuzi, od 11.07.2024.godine, uvidom u koji je utvrđeno da, potraživanja Nacionalne albanske unije od lokalne samouprave (opština Tuzi), po osnovu finansiranja redovnog rada političkog subjekta, zakupa prostorija i finansiranja redovnog rada ženske organizacije, na 31.12.2023.godine iznose 0,00€.

**Novčana sredstva na žiro računima**
Revizijom je utvrđeno da je Partija u 2023. godini imala otvorena dva računa za redovno poslovanje, od kojih se jedan račun odnosi na žiro račun Foruma žena.
Stanje depozita na računima za redovno poslovanje Partije kod poslovnih banaka na dan 01.01.2023. godine iznosilo je 0,00€, a na dan 31.12.2023.godine 6.230,67€, što je i konstatovano u Izvještaju popisne komisije o popisu imovine NAU na 31.12.2023.godine.
Revizijom je utvrđeno da, stanje depozita na računima evidentirano u poslovnim knjigama Partije odgovara stanju iskazanom u izvještajima o kretanju sredstava na žiro računima poslovnih banaka (bakarski izvodi) na navedene datume.
Od navedenog iznosa novčanih sredstava Partije na žiro računima evidentiranog u poslovnim knjigama, stanje sredstava na 31.12.2023.godine na posebnom žiro računu ženske organizacije iznosilo je 2.423,87€.
Uvidom u bankarske izvode žiro računa ženske organizacije utvrđeno je da je početno stanje depozita na istom iznosilo 0,00€.
Ukupan priliv sredstava na posebnom žiro računu Nacionalne albanske unije-Forum žena tokom 2023.godine iznosio je 3.112,87€ (od kojeg se iznos od 3.034,63€ odnosi na priliv sredstava iz Budžeta Crne Gore, a iznos od 78,20€ na priliv sredstava iz lokalnog budžeta opštine Tuzi, po osnovu finansiranja redovnog rada ženske organizacije, dok se iznos od 0,04€ odnosi na priliv sredstava po osnovu pozitivne kamate na depozite po viđenju).
Ukupan odliv sredstava u iznosu od 689,00€ odnosi se na podizanje gotovine za potrebe Glavne Blagajne u iznosu od 400,00€, plaćanje troškova reprezentacije u iznosu od 280,00€ i na ime troškova bankarske provizije u iznosu od 9,00€, tako da je stanje depozita na 31.12.2023.godine iznosilo 2.423,87€.

**Blagajničko poslovanje**
U postupku vršenja revizije je utvrđeno da je Partija u 2023.godini obezbjeđivala evidenciju blagajničkih transakcija u okviru blagajne za redovno poslovanje.
Uvidom u blagajničku dokumentaciju, utvrđeno je da gotovine na dan 01.01.2023.godine nije bilo i da je tokom 2023.godine za potrebe blagajne za redovno poslovanje, sa žiro računa podignuta gotovina u iznosu od 6.000,00€ (od čega sa žiro računa ženske organizacije iznos od 400,00€).

- **Preporučuje se subjektu revizije da, u cilju precizne evidencije tokova gotovine za redovno poslovanje Partije i redovnog poslovanja ženske organizacije, pored Glavne blagajne, obezbijedi**

**vođenje i pomoćne evidencije blagajničkog poslovanja za žensku organizaciju.**

Revizijom je utvrđeno da su iz blagajne izvršene gotovinske isplate u iznosu od 2.923,87€, tako da je stanje gotovine u blagajni na dan 31.12.2023. godine iznosilo 3.076,13€, što je i potvrđeno Izvještajem popisne komisije o popisu imovine NAU na 31.12.2023.godine.
Iz blagajne su isplaćeni sljedeći troškovi: troškovi dnevnica za službena putovanja u zemlji i inostranstvu u iznosu od 814,00€ (dnevnice u zemlji 72,00€ i ino dnevnice 742,00€), troškovi upotrebe sopstvenog vozila u službene svrhe u iznosu od 495,47€, troškovi goriva u iznosu od 815,09€ i troškovi reprezentacije u iznosu od 799,31€.

Revizijom je utvrđeno da su troškovi dnevnica za službena putovanja u zemlji i inostranstvu u iznosu od 814,00€ isplaćivani po putnim nalozima shodno Uredbi o naknadi troškova zaposlenih u javnom sektoru, odnosno Spisku zemalja sa odgovarajućim iznosom dnevnica, kao sastavnim dijelom Uredbe, po pitanju obračuna i visine dnevnice i shodno internom Pravilu Partije o naknadi troškova za službena putovanja (djel.br.7/23 od 01.06.2023.godine), ali da nijesu sačinjavani izvjestaji sa službenog puta za putne naloge isplaćene iz blagajne za redovno poslovanje Partije, kako je to utvrđeno članom 9, odnosno članom 19 važeće Uredbe. Partija svojim internim Pravilnikom nije definisala podnošenje naloga za službena putovanja u zemlji i inostranstvu na način utvrđen članom 9, odnosno članom 19 Uredbe o naknadi troškova zaposlenih u javnom sektoru u dijelu roka razduženja putnih naloga i podnošenja izvještaja o službenom putovanju.

Troškovi upotrebe sopstvenog vozila u službene svrhe u iznosu od 495,47€, obračunati su shodno Uredbi o naknadi troškova zaposlenih u javnom sektoru i internom Pravilu Partije i isplaćeni su preko putnih naloga za službeni put u zemlji i inostranstvu za partijske potrebe. Revizijom je utvrđeno da, navedeni troškovi nijesu dodatno dokumentovani fiskalnim računima za gorivo.

- **Subjekt revizije je dužan da obračun i isplatu putnih troškova vrši na osnovu putnih naloga uz koje su, između ostalog, priloženi izvještaji sa službenog puta, kako je to propisano članom 9 i 19 Uredbe o naknadi troškova zaposlenih u javnom sektoru, kao i da u tom dijelu uskladi interni Pravilnik o naknadi troškova zaposlenih u vezi službenih putovanja sa odredbama Uredbe o naknadi troškova zaposlenih u javnom sektoru. Takođe, subjekt revizije treba da troškove upotrebe sopstvenog vozila u službene svrhe dodatno dokumentuje fiskalnim računima o potrošnji goriva**

Isplata troškova službenih putovanja je vršena Predsjedniku i koordinatoru Partije po osnovu političkih aktivnosti (prisustva sastancima sa članstvom Partije, sa predstavnicima albanskih partija, prisustva Danu nezavisnosti Albanije, prisustva sastanku sa predstavnicima partija Kosova).

Revizijom je utvrđeno da je Predsjednik Partije putne naloge za službena putovanja potpisivao u svojstvu nalogodavca i podnosioca putnog računa, čime nije obezbijeđeno razdvajanje odgovornosti.

- **Preporučuje se subjektu revizije da u cilju uspostavljanja kontrolnih aktivnosti, obezbijedi razdvajanje odgovornosti kojim se sprječava da isto lice istovremeno bude odgovorno za odobravanje i ostvarivanje određenih prava (isplata sredstava).**

Gotovinski plaćeni troškovi u iznosu od 815,09€ odnose se na troškove goriva i isti su dokumentovani sa fiskalnim računima.
Troškovi reprezentacije u iznosu od 799,31€ odnose se na ugostiteljske usluge i nabavku sredstava higijene i isti su dokumentovani fiskalnim računima.
Gotovinski plaćeni troškovi u iznosu od 2.923,87€ učestvuju u ukupnim troškovima Partije sa 34,61%.

Uvidom u prezentirane evidencije blagajničkog poslovanja, utvrđeno je da subjekt revizije nije poštovao blagajnički maksimum definisan Zakonom o sprječavanju nelegalnog poslovanja i Odlukom nadležnog organa Partije, jer je u toku 2023. godine 28 dana imao gotovinu u blagajni veću od zakonom utvrđenog limita (od 2.000€).

- **Subjekt revizije je dužan da blagajničko poslovanje u dijelu blagajničkog maksimuma uskladi sa odredbama Zakona o sprječavanju nelegalnog poslovanja i Odlukom nadležnog organa Partije i da poštuje propisan blagajnički maksimum.**

**Obaveze**
Obaveze evidentirane u Glavnoj knjizi Partije u iznosu od 879,00€ odnose se na kratkoročne obaveze i to: obaveze prema dobavljačima u iznosu od 13,60€ obaveze za zakup (neto) za tri mjeseca 2023.godine u iznosu od 600,00€ i obaveze za porez i prirez porezu na zakup u iznosu od 265,10€, što je i konstatovano u Izvještaju o popisu imovine NAU na 31.12.2023.godine (djel.br.34/23 od 31.12.2023.godine).
Obaveze prema dobavljačima u iznosu od 13,60€ odnose se na neizmirene obaveze po osnovu računa (dio) za nabavku potrošne robe u maloprodaji za reprezentativne svrhe, dok je uvidom u analitičke kartice ostalih dobavljača za gorivo i reprezentaciju utvrđeno da na 31.12.2023.godine nije bilo neizmirenih obaveza po navedenom osnovu.
Revizijom je utvrđeno da, Partija nije vršila usaglašavanje obaveza sa dobavljačima.

- **Preporučuje se subjektu revizije da vrši usaglašavanje obaveza sa dobavljačima na kraju finansijske godine u cilju preciznog iskazivanja istih.**

### 3.10.2. Bilans uspjeha

U konsolidovanom Bilansu uspjeha iskazani su prihodi u iznosu od 16.876,40€, rashodi u iznosu 8.448,39€ i finansijski rezultat (dobitak) u iznosu od 8.428,01€.

### 3.10.2.1. Prihodi

Partija je u 2023. godini u Glavnoj knjizi evidentirala ukupne prihode u iznosu od 16.876,49€, od čega se na prihode za finansiranje redovnog rada ženske organizacije odnosi iznos od 3.112,83€.
Shodno podacima sadržanim u Godišnjem izvještaju o prihodima, imovini i rashodima Partije za period 01.01.-31.12.2023.godine, navedeni prihodi se odnose na prihode za redovan rad.
U nastavku je dat tabelarni pregled prihoda evidentiran u Glavnoj knjizi u 2023. godini:

| Rb | Opis | Ukupno u 2023. godini | % |
|---|---|---|---|
| 1 | Prihodi iz budžeta Crne Gore | 13,150.10 | 77.92% |
| 2 | Prihodi iz budžeta lokalnih samouprava | 3,726.30 | 22.08% |
| 3 | Prihodi od kamata | 0.09 | 0.00% |
| | **Ukupno** | **16,876.49** | 100.00% |

Shodno prezentiranim podacima najveće učešće u ukupnim prihodima imaju prihodi iz Budžeta Crne Gore sa 77,92%.

Revizijom je utvrđeno da je subjekt revizije u Glavnoj knjizi posebno iskazao prihode za redovan rad Partije, a posebno za redovan rad ženske organizacije, dok nije posebno iskazao troškove ženske organizacije.

- **Preporučuje se subjektu revizije da, u svojim poslovnim knjigama, osim evidencije prihoda po porijeklu (posebno za sredstva iz javnih i privatnih izvora), visini i strukturi prihoda, za redovan rad Partije i redovan rad ženske organizacije, obezbijedi i evidenciju troškova po namjeni (posebno za redovno poslovanje Partije i redovan rad ženske organizacije).**

**Prihodi iz Budžeta Crne Gore**
Prihodi iz Budžeta Crne Gore u iznosu od 13.150,10€ ostvareni su po osnovu finansiranja redovnog rada Partije u iznosu od 10.115,47€ i redovnog rada ženske organizacije u iznosu od 3.034,63€.
Prihodi su ostvareni shodno Koalicionom sporazumu, gdje je Nacionalna albanska unija kao dio Koalicije „Albanski forum“ učestvovala na parlamentarnim izborima održanim u junu 2023.godine, gdje je ostvarila 10% od sredstava opredjeljenih za Koaliciju.

**Prihodi iz budžeta lokalnih samouprava**
Prihodi evidentirani u poslovnim knjigama Partije u iznosu od 3.726,30€ odnose se na prihode od lokalnih samouprava. Prihodi su ostvareni po osnovu uplata lokalnog budžeta opštine Tuzi, po osnovu finansiranja redovnog rada političkog subjekta u iznosu od 2.423,10€, zakupa prostorija u iznosu od 1.225,00€ i finansiranja redovnog rada ženske organizacije u iznosu od 78,20€.

Nakon učestvovanja na lokalnim izborima u opštini Tuzi u martu 2023.godine, kao dio Koalicije “Albanski Forum” i osvajanja odborničkih

mandata (3), Partija je tokom 2023.godine prihodovala sredstva iz lokalnog budžeta u gore navedenom iznosu.

**Prihodi od kamata**
Prihodi u iznosu od 0,09€ odnose se na prihode od pozitivne kamate na depozite po viđenju, od čega se iznos od 0,04€ odnosi na priliv sredstava na posebnom računu ženske organizacije po osnovu pozitivne kamate.

**Prihodi od članarina**
Predsjednik Partije je Odlukom (djel.br.02/23 od 01.04.2023.) utvrdio da, članovi Partije nemaju obavezu plaćanja članarine za 2023. godinu, tako da Partija po ovom osnovu nije ostvarila prihode za navedenu godinu.
U postupku revizije nijesu prezentirani dokazi da je subjekt revizije Odluku o visini članarine za 2023. godinu dostavio Agenciji za sprječavanje korupcije, dok je prezentirana Odluka o visini članarine za 2024.godinu dostavljena Agenciji u roku utvrđenom Zakonom o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja (kod Agencije zavedena pod djel.br.03-01-165 od 31.01.2024.g.).

### 3.10.2.2. Rashodi

Partija je u 2023. godini u Glavnoj knjizi evidentirala ukupne rashode u iznosu od 8.448,39€.
Shodno podacima sadržanim u Godišnjem izvještaju o prihodima, imovini i rashodima Partije za period 01.01.-31.12.2023.godine, navedeni prihodi se odnose na prihode za redovan rad.
U nastavku je dat tabelarni pregled rashoda evidentiran u GK u 2023. godini

| Rb | Konto | Opis | Ukupno u 2023. godini | % |
|---|---|---|---|---|
| 1 | 513 | Troškovi goriva | 815,09 | 9,65% |
| 2 | 527 i 555 | Troškovi zakupnina - bruto / fizička lica | 2.265,10 | 26,81% |
| 3 | 529 | Troškovi dnevnica na službenom putu u zemlji i inostranstvu | 1.309,47 | 15,50% |
| 4 | 550 | Troškovi sponzorstva i donacija | 1.800,00 | 21,31% |
| 5 | 551 | Troškovi reprezentacije | 2.193,81 | 25,97% |
| 6 | 553 | Troškovi provizije | 64,92 | 0,77% |
| | | **Ukupno** | **8.448,39** | 100,00% |

Shodno prezentiranim podacima najveće učešće u ukupnim troškovima imaju troškovi zakupnina sa 26,81%, troškovi reprezentacije sa 25,97% i sl.

**Troškovi goriva (račun 513)**
Troškovi evidentirani u poslovnim knjigama Partije u iznosu od 815,09€ odnose se na troškove goriva i isti su dokumentovani sa fiskalnim računima. Navedeni troškovi su u ukupnom iznosu gotovinski plaćeni iz blagajne i obrazloženi su u dijelu Izvještaja koji se odnosi na Blagajničko poslovanje.

Partija je donijela Interno pravilo o korišćenju goriva na teret sredstava Partije (djel.br.5 od 01.06.2023.godine) kojim je utvrđeno pravo na korišćenje sredstava za gorivo na teret Partije, kao i limit za navedene troškove na mjesečnom i godišnjem nivou, svrha i način pravdanja troškova.

**Troškovi zakupa-bruto (račun 527 i račun 555)**
Troškovi evidentirani u poslovnim knjigama Partije u iznosu od 2.265,10€ odnose se na troškove zakupa poslovnog prostora u Tuzima (troškove zakupnine u iznosu od 2.000,00€, poreza u iznosu od 234,60€ (račun 527) i prireza porezu u iznosu od 30,50€ (račun 555).

Shodno navedenom, konstatuje se da je Partija troškove zakupa poslovnog prostora u bruto iznosu od 2.265,10 evidentirala na računu 527 (računi grupe 52 - Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi) u iznosu od 2.234,60€ i računu 555 (Troškovi poreza) u iznosu od 30,50€, koje je shodno Pravilniku o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za pravna lica registrovana za obavljanje privredne djelatnosti i druga pravna lica trebalo evidentirati na računu 533 - Troškovi zakupnina.

- **Subjekt revizije treba da prilikom evidentiranja troškova u poslovnim knjigama u potpunosti primjenjuje Pravilnik o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za pravna lica registrovana za obavljanje privredne djelatnosti i druga pravna lica.**

Isplata naknada za zakup poslovnog prostora vršena je shodno Ugovoru o zakupu zaključenim sa fizičkim licem za iznos mjesečne zakupnine od 200,00€, izuzev za tri mjeseca 2023.godine u ukupnom neto iznosu od 600,00€, po kojem osnovu su i evidentirane obaveze u Glavnoj knjizi.

Revizijom je utvrđeno da je subjekt revizije na ukupne troškove zakupa (neto) izvršio obračun, ali ne i uplatu poreskih obaveza, što nije u skladu sa odredbama člana 46 stav 2 Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica, kojim je propisano da se porez na lična primanja obračunava, obustavlja i uplaćuje prilikom svake isplate primanja, prema propisima koji važe na dan isplate, niti je nadležnom poreskom organu dostavljao izvještaje o obračunatim i plaćenim porezima i doprinosima do 15. u tekućem za prethodni mjesec, što nije u skladu sa odredbama člana 5 Pravilnika o obliku, sadržini, načinu popunjavanja i dostavljanja jedinstvenog obrasca Izvještaja o obračunatom i plaćenom porezu na dohodak fizičkih lica i doprinosima za obavezno socijalno osiguranje.

- **Subjekt revizije je dužan da vrši uplatu poreza na isplaćene naknade fizičkim licima shodno odredbama člana 46 Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica, kojim je propisano da se porez na lična primanja obračunava, obustavlja i uplaćuje prilikom svake isplate primanja prema propisima koji važe na dan isplate, kao i da IOPPD obrasce dostavlja nadležnom organu u roku utvrđenom članom 5 Pravilnika o obliku, sadržini, načinu popunjavanja i dostavljanja jedinstvenog obrasca Izvještaja o obračunatom i plaćenom porezu na dohodak fizičkih lica i doprinosima za obavezno socijalno osiguranje.**

Uvidom u prezentirani ugovor po osnovu kojeg su shodno ugovorenoj mjesečnoj zakupnini i periodu zakupa, evidentirani troškovi u poslovnim knjigama u navedenom iznosu, utvrđeno je da su ispoštovane administrativne procedure ovjere ugovora o zakupu, shodno članu 639 Zakona o obligacionim odnosima.

**Troškovi dnevnica za službeni put u zemlji i inostranstvu (račun 529)**
Troškovi evidentirani u poslovnim knjigama Partije u iznosu od 1.309,47€ odnose na troškove dnevnica za službena putovanja u zemlji i inostranstvu u iznosu od 814,00€ (dnevnice u zemlji 72,00€ i ino dnevnice 742,00€) i naknadu troškova upotrebe sopstvenog vozila u službene svrhe u iznosu od 495,47€. Navedeni troškovi su u cjelosti gotovinski plaćeni iz blagajne i obrazloženi su u dijelu Izvještaja koji se odnosi na Blagajničko poslovanje.

**Troškovi sponzorstva i donacija (račun 550)**
Troškovi evidentirani u poslovnim knjigama Partije u iznosu od 1.800,00€ odnose se na troškove sponzorstva, donacija i pomoći fizičkim i pravnim licima. Revizijom je utvrđeno da je Partija na ime pomoći fizičkim licima (3) isplatila iznos od 400,00€, a humanitarnoj organizaciji, vjerskoj zajednici, sportskom udruženju i kulturno umjetničkom društvu ukupni iznos od 1.400,00€. Pomoći su isplaćene shodno Odluci Predsjednika Partije (djel.br.8/23 od 01.06.2023.) i zahtjevima lica u stanju socijalne potrebe, za potrebe renoviranja vjerskog objekta, na ime pomoći za romsku djecu sa posebnim potrebama i sl. Pomoći su isplaćene u iznosu od 100,00€ do 500,00€.

**Troškovi reprezentacije (račun 551)**
Troškovi evidentirani u Glavnoj knjizi Partije u iznosu od 2.193,81€ odnose se na troškove ugostiteljskih usluga (konzumacija hrane i pića) i troškove po osnovu nabavke robe u maloprodaji za reprezentativne svrhe.
Dio navedenih troškova u iznosu od 799,31€ plaćen je gotovinski preko blagajne i obrazložen je u dijelu Izvještaja koji se odnosi na Blagajničko poslovanje, dok su troškovi nabavke potrošne robe u maloprodaji za reprezentativne svrhe u iznosu od 280,00€ plaćeni po fakturi dobavljača sa posebnog računa ženske organizacije, a preostali iznos troškova je plaćen preko žiro računa za redovno poslovanje Partije, izuzev dijela računa u iznosu od 13,60€, koji nije izmiren. Navedeni troškovi su dokumentovani fakturama dobavljača i fiskalnim računima.
Subjekt revizije je donio interno Pravilo o visini reprezentacije i poklona (djel.br. 6/23 od 01.06.2023.) kojim je utvrdio uslove i način korišćenja sredstava reprezentacije, pravo korišćenja troškova reprezentacije nastalih tokom obavljanja političkih aktivnosti Nacionalne albanske unije i limit na godišnjem nivou.

**Troškovi platnog prometa (račun 553)**
Troškovi evidentirani u Glavnoj knjizi Partije u iznosu od 64,92€ odnose se na troškove bankarske provizije, od kojeg se iznos od 9,00€ odnosi na troškove bankarske provizije obračunate na izvodima posebnog računa ženske organizacije.

## 3.11. Kancelarijsko poslovanje

Revizijom je utvrđeno da Partija vodi djelovodnik kao osnovnu evidenciju, u kojem evidentira interna akta i druga akta koja se zaprimaju, kao i da, prezentirani ugovori, odluke, ulazne fakture i nalozi za službena putovanja i sl., sadrže arhivski broj i datum zavođenja. Uvidom u djelovodnik utvrđeno je da su akti hronološki evidentirani i da je isti zaključen na kraju godine.
Subjekt revizije je donio Pravilnik o kancelarijskom i arhivskom poslovanju Nacionalne albanske unije (djel.br. 4 od 01.06.2023.).

**Izvještaj pripremila**
**Državna revizorka,**
**Načelnica u Sektoru IV**
**Zorica Knežević**

**Predsjedavajući Senatom DRI**
**Rukovodilac Kolegijuma**
**Senator**
**Nikola N. Kovačević**